

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 19 червня 2007 року № 25 (189)

НОВИЙ РЕАЛІЗМ ВІКТОРА ЮЩЕНКА

Президент України заявив, що вітає дострокові вибори як унікальну нагоду привести в український парламент чесних політиків

Більше трьохсот акул пера і мікрофона злетілися на зелену галявину Секретаріату Президента, щоб почути з вуст глави держави відповіді на ключові питання перманентно гарячого політичного моменту. Прикмета дня: уже нікому не хотілося називати Ющенка "м'яким", бо стало самоочевидно, що ця людина володіє м'якістю води, яка, як відомо, камінь точить. Він чітко розставляв крапки над "і", називав людей і речі своїми іменами.

Юлія МИРОНЧУК

ДОКИ КРУТІЙ ТЯГАТИМЕ КОТА ЗА ХВІСТ?

Незвично жорстко з вуст інтелігентного Віктора Андрійовича прозвучали посили до екс-спікера Мороза. Дивуватись не доводиться: нещодавно "головний рожевий" своєю крутійською демагогією вивів з терпіння навіть чільника Європарламенту. Верховна Рада п'ятого скликання перестала бути легітимною, про що офіційно повідомлено всім іноземним державам. Це перше, на чому наголосив Президент. Доки Мороз продовжував "тягти кота за хвоста", гарант Конституції привітав крок депутатів, які написали заяви про вихід зі складу ВР. "Ось вони, – ефектно продемонстрував їхній список Віктор Ющенко журналістському загалові. – 7 і 8 червня за підписами віце-спікера Адама Мартинюка з апарату Верховної Ради до секретаріатів партій надійшло підтвердження, що ці заяви одержано. Зі 106 підписів БЮТ – 103 підтверджені, з 69 "Нашої України" – 64 підтверджені...

Сьогодні є сили, зацікавлені у зриві політичних домовленостей. До них відноситься і керівник парламенту. Очевидно, така поведінка пов'язана з тим, що це останній прихід Олександра Мороза до парламенту. Адже серія зрад, вчинених ним, накладає відбиток і на партію, яку він очолює.

Закінчення на 3-й стор.

ХТО НА ЩО ПРЕТЕНДУЄ...

Раніше повідомлялося, що переговорний процес зі створення блоку за участю "Нашої України", "Народної самооборони" та "Української правиці" практично завершений, і незабаром відбудеться підписання угоди.

У неділю лідер "Нашої України" В.Кириленко заявив, що питання розподілу квот у блоці демократичних сил вирішено: 54% місць у списку відведено "Нашій Україні", 25% – "Народній самообороні" і 21% – "Українській правиці". Голова секретаріату Президента В.Балога заявив, що список демократичного блоку на позачергових виборах найвірогідніше очолить лідер "Нашої України" В.Кириленко. Він назвав прізвища кандидатів на включення до першої десятки виборчого списку об'єднаного демократичного блоку: В.Кириленко, Ю.Луценко, А.Гриценко, А.Яценюк, Р.Князевич, Ірина Геращенко, Ю.Павленко, Ксенія Ляпіна, В.Бондар, А.Аваков.

В той же час лідер "Народної самооборони" Ю.Луценко заявив у понеділок, що "Народна самооборона" піде на дострокові парламентські вибори самостійно, якщо до 1 липня не будуть узгоджені технічні принципи створення мегаблоку демократичних сил спільно з "Нашою Україною" та "Українською правицею". За словами Луценка, попередні переговори щодо створення мегаблоку були призупинені "на найцікавішому місці", коли зайшла мова про визначення кандидатури голови Верховної Ради, прем'єр-міністра та ключових міністрів уряду після дострокових виборів. Зокрема, зазначив він, "Народна самооборона" претендує на блок економічних реформ та "силовий" блок у майбутньому уряді. Лідер "Народної самооборони" наголосив, що наполягатиме, аби передвиборча програма мегаблоку демократичних сил, у разі його створення, не акцентувала увагу на "гуманітарних питаннях" – НАТО, статусу російської мови та вояків УПА.

НА ЧАСІ

ВОЛОДИМИР БОРЕЙЧУК: "БЕЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ ДЕРЖАВУ НЕ ЗБУДУЄШ"

Дострокові вибори – невідворотні. То є ще одна спроба українського суспільства очистити авгієві конюшні свого політикуму. Хотілося б, аби це сталося швидше, однак стратегія малих кроків теж має право на існування.

Партія Конгрес Українських Націоналістів багата головним – правдивою ідеологією розвитку української нації. Проте залишається чимало проблем: яке місце посяде КУН у найближчому політичному майбутньому? З ким блокуватиметься? Які підкилимові політичні течії можуть залишити Конгрес на маргінесі. Кому це вигідно? На ці та інші запитання відповідає заступник голови Конгресу Українських Націоналістів Володимир БОРЕЙЧУК.

ВЕРХОВНА РАДА ПОКАЗУЄ ПРИКЛАД НЕХТУВАННЯ ЗАКОНАМИ

– Пане Володимире, хотілося б почути Ваш коментар з приводу "шоу" у Верховній Раді, котре явно набридло українцям, але все ще триває... Окрім того, досі продовжуються дискусії щодо імперативного мандата. Тим часом стаття 81 Конституції України пункт 6 чітко вказує, що "повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі... невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій) до складу фракції або виходу народного депутата України зі складу такої". Тобто депутат перестає бути депутатом і має забрати трудову книжку з Верховної Ради...

– І це стосується не лише фракції "Наша Україна", а й соціалістів, БЮТ. Депутати, які вийшли з фракції, мали б втратити статус депутата. Але цього не сталося. Напрошується висновок: законодавчий орган першим ігнорує головний закон України – Конституцію. Мороз маленькими порціями зачитував заяви нардепів, хоча жоден закон цього не передбачає. Достатнього того, що чітко задекларовано в Основному Законі. Мороз намагається продовжити роботу Верховної Ради, він міцно вчепився у спікерське крісло, розуміючи, що більше ніколи в нього не сяде. Але є й інша причина: корупція прописалася у всіх органах влади, включно з судовими.

– І Конституційний суд виявився паралізованим через корупційні впливи...

– Адже чому Мороз порціями зачитував заяви? Щоб мати час "попрацювати" з депутатами, зацікавити їх, сподіваючись, що хтось відмовиться від заяви про складання повноважень. Вочевидь, не просто так, а через певні обіцянки. Однак зараз 151 особа вже позбавлена депутатства. І ще кілька чоловік чекають черги, коли будуть зачитані їхні прізвища, хоча така процедура не передбачена Конституцією. Однак для Мороза стаття в Конституції нічого не варта. Верховна Рада вже розпущена указом Президента №497/2007 від 5.06.2007, отже – нелегітимна. Виникає запитання: на яку правову державу можна сподіватися, якщо головний законотворець – Верховна Рада – нехтує Основний закон?

– Як Конгрес українських націоналістів та Ви особисто оцінюєте дії нашого гаранта Конституції у цьому непростому політичному театрі?

– Маємо Президента, який твердо стоїть на позиціях дотримання положень Конституції. Це сильний і мудрий політик. У неймовірно складних політичних умовах він знайшов єдиновірний вихід, поставив усіх "на місце" і не допустив протистояння в суспільстві. До нього з повагою ставляться навіть недруги. Бачимо, як гідно Віктор Ющенко будує державну політику щодо Росії, та й "п'ятій колоні" дає належну відсіч.

Саме Президент Ющенко своїми принциповими державницькими діями виявив корумпованість судової та виконавчої гілок влади, в тому числі й Конституційного суду (ще на пам'яті скандали з майном деяких суддів та їхніх родичів). Коли виникла потреба прийняти низку законів, у тому числі й удосконалити закон про вибори, Президент призупинив свій указ, щоб дати можливість ВР упродовж кількох днів вирішити ці питання. Коаліціанти наголосили, що закон про вибори недосконалий. Втім, хіба тільки цей закон недосконалий? Чому у нас недосконалі закони? Чим займається ВР упродовж 16 років незалежності Української держави? Саме зусиллями Мороза і компанії свого часу були внесені доповнення до Конституції, результатом чого стало загострення протистояння різних гілок влади в Україні.

Закінчення на 6-й стор.

ПОПІЛ ІМПЕРІЇ

НЕ ГОЖЕ ПУСКАТИ СВИНЮ НА БІЛЕ ЛОЖЕ

На початку червня під приводом чергового російського спецпроекту, звісно "культурного", Крим заполонили прибульці із сусідньої держави: десанти козаків, різношерстна "євразійська молодь", політичні авантюристи та інша публіка антиукраїнської орієнтації. Щоправда, в Україну не впустили одіозного О. Дугіна, відомого ворожим ставленням не лише до нашої держави, а й до самого факту існування української нації: він вважає українців неповноцінними людьми. Зате такий собі "записний" українофоб К. Затулін, депутат Держдуми і за сумісництвом директор Інституту країн СНД, жодних перешкод із в'їздом в Україну цього разу, на жаль, не мав.

Ольга ДМИТРЕНКО

Традиційно переймаючись збереженням "слов'янсько-православної цивілізації" та взявши задля цього на абордаж кримську владу, вся ця сумнівна компанія заходилася увічнювати пам'ять "істинної слов'янки" цариці Катерини II. Де саме? В українському місті Сімферополі російській імператриці планують спорудити пам'ятник. "Нонсенс, що досі його тут нема", – безапеляційно заявив К. Затулін. Місцева чиновницька челядь запевнила, що буде, і навіть приволокла звідкілясь камінь, який мав підтверджувати її холуйські наміри. Мабуть, таки щирі. Бо пам'ятник цариці, яка "доконала неньку Україну", цілком відповідає стану убогості вихолощених безпам'ятством їхніх душ.

Акт наруги над українцями та їхньою історією не викликав належної реакції з боку офіційного Києва. Втім, марно сподіватися захисту нашої національної гідності від гуманітарного віце-прем'єра Д. Табачника чи підпорядкованого йому Міністерства культури. Ті, чого доброго, ще й почимчикували б відкривати пам'ятник Катерині II. Проте в Криму, слава Богу, є люди, які перешкоджають (і не дозволять) українофобам вчинити акт національної ганьби. Це – кримські татари, які, за відсутності на півострові української влади, захищають честь і гідність України. Доземний уклін їм і щира вдячність.

Водночас млява реакція на антиукраїнську вакханалію в Криму політичних партій, які сповідують державницькі засади, щонайменше дивує. Може, чекаємо, панове, коли "рускіє сили" домагатимуться встановити пам'ятник Петру I в Батурині, Муравйову – під Крутами, а Кагановичу – в центрі Києва, коли їхні нащадки ордою посунуть в Україну, а тоді вже заходимося голосити, що, бачте, "встояти не було сили"? Таке вже було в нашій історії.

Суть імперського держиморди не змінилася, що нам переконливо демонструє все той же К. Затулін, послуговуючись запопадливістю деяких українських ЗМІ перед одіозними представниками російського істеблішменту. Погоджуюся, таким, як він чи той же Дугін, варто надати ефір, щоб українське суспільство побачило шовіністів, які люто його ненавидять і зневажають, "во плоті". Але не більше одного ефіру! Якого, до речі, буде цілком достатньо, щоб заборонити їм в'їзд у нашу країну довічно. Проте споглядати озлоблені рефлексії московського хама впродовж кількагодинної програми "Свобода слова", як це було 8 червня, хама, який, розперезавшись, вийшов за рамки пристойності – не сумісно з правилами життя, врешті, із здоровим глуздом. Не гоже ж бо пускати свиню на біле ложе.

І нарешті – про українські спецслужби. Гадаю, наше суспільство, яке втомилося від іноземної вакханалії та ефесбешних спецпроектів, має право сподіватися на реальний захист від тієї ж СБУ. Їй, переконана, цілком під силу навести лад у Криму, захистити нашу землю, її честь і гідність від підривної діяльності російської агентури. В українських спецслужбах немало фахівців, і далеко не всіх із них тримає на короткому повідку російська розвідка. Для багатьох українських офіцерів честь Батьківщини – не порожній звук. Вони спроможні професійно і готові морально виконати свій обов'язок перед українським народом. Хто блокує їхню роботу? Адже ж блокує! А тим часом очищення Криму від антиукраїнської наволочі не становить для них жодних проблем. У часи "мешковщини", пам'ятається, українські спецслужби діяли чітко і рішуче... До речі, хто тоді керував СБУ? Нехай поділиться досвідом.

ВИСЛОВЛЮЄМО ПОДЯКУ ЖЕРТВОДАВЦЯМ НА ПАМ'ЯТНИК СЛАВІ СТЕЦЬКО

На пам'ятник Славі Стецько перерахували кошти:

50 грн. – І. М. Ужитчак, С. В. Ключів;
50 грн. – І. К. Полянський;
100 грн. – СПД В. А. Чванцев.
1000 канад. дол. – дослідний Інститут "Студіюм", В. Окіпнюк (голова), М. Карпій (фін.директор).

Просимо вибачення за можливі неточності у написанні прізвищ, імен та по-батькові у зв'язку з невиразними текстами банківських виписок.

Леся БРАЦЮНЬ,
голова правління Міжнародного благодійного фонду ім. Ярослава Стецька

СУМУЄМО

Запорізьке Братство вояків ОУН-УПА, обласний провід Конгресу Українських Націоналістів та обласна організація ВУТ "Просвіта" ім. Т. Г. Шевченка з глибоким сумом повідомляють, що на 80-му році життя відійшов у вічність знаний в Україні учасник змагань за визволення України від московсько-більшовицького рабства, багаторічний політв'язень московсько-більшовицьких концтаборів, член ОУН-УПА, заступник голови Запорізької районної організації Конгресу Українських Націоналістів Микола ЮСЬКІВ.

Народився пан Микола 27 грудня 1927 року на Львівщині в селі Курники Яворівського району в селянській сім'ї. Уже в юнацькі роки долучився до участі у визвольних змаганнях, і як вояк ОУН-УПА із зброєю в руках захищав рідну землю та свій народ від фашистсько-більшовицької навали. У 1947 році був підданий жорстоким тортурам та засуджений на 10 років позбавлення волі і на 5 років права приїзду в Україну. Відбував покарання у концтаборах Караганди. Одначе ні тортури, ні знущання більшовицьких катів не зламали цю мужню людину, котра до останнього дня залишалася вірною ідеалам незалежності України. Після звільнення з концтабору у 1965 році друг Микола переїхав в смт Балабине Запорізької області, де 9 червня 2007 року відійшов у засвіти.

Побратими схоронили друга Миколу як українського повстанця-комбатанта: покрили домовину червоно-чорним знаменом та салютували трьома пострілами із бойової зброї.

Нехай Запорізька земля буде тобі, друже Миколо, пером, і вічна тобі пам'ять.

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

РІВНЕ

Нещодавно в Палаці культури "Текстильник", що в Рівному, відбулася об'єднавча конференція обласної організації Братства ветеранів ОУН-УПА імені генерал-хорунжого Тараса Чупринки–Романа Шухевича.

Присутні 74 делегати зібрання з майже всіх районів Рівненщини одноголосно засудили спроби деяких лідерів ветеранської організації ім. Клима Савура внести розкол поміж Рівненською організацією Братства та Головною Булавою Всеукраїнського Братства вояків ОУН-УПА ім. Шухевича на чолі з Михайлом Зеленчуком. Демарш Олексія Мануйлика стосовно керівництва Всеукраїнської організації й подальше "не підпорядкування рівненської організації братства головній Булаві" не просто аморальний вчинок, а й такий, що не дозволяє гідно, в порозумінні, скінчити деяким комбатантам земне життя, аби прийдешнім залишилася слава та позитивний образ Братської організації. За словами друга Михайла Зеленчука, потрібно вже зараз запрошувати до організацій Братства в усій Україні молодих та діяльних братчиків, які довели б відданість ідеалам, за які змагалася ОУН-УПА, не на словах, а ділом.

З чотирьох кандидатур, висунутих поважним зібранням, у підсумку 69 делегатів обрали головою Рівненської обласної організації Братства вояків ОУН-УПА молодого дослідника історії та журналіста Олега Тищенка.

Він відомий як громадський діяч та автор численних записів спогадів колишніх вояків ОУН-УПА, які розпочав ще 1993 року, та членством від 1998 року в Конгресі Українських Націоналістів. У травні цього року побачило світ четверте видання книги цього тридцятисемилітнього історика під назвою "Турби: квітень 1944-го". Нині він депутат Рівненської міської ради від Блоку "Наша Україна". Секретарем об'єднаної організації Братства у Рівному стала також членкиня КУН, відома дисидентка Марія Трофимович. Очолив ревізійну комісію член громадської організації Товариства Відродження Української Нації (ТВУН) Анатолій Нагорнюк, а першим заступником голови Рівненської обласної організації Братства вояків ОУН-УПА ім. генерал-хорунжого Тараса Чупринки–Романа Шухевича делегати одноголосно обрали комбатанта УПА й довголітнього в'язня сталінських концтаборів Олександра Гордійчука.

Процес оновлення та активізації організації Братства в Рівному розпочато, а перші кроки в цьому – відновлення видання газети "Голос комбатанта", встановлення меморіальної дошки на вул. Романа Шухевича у Рівному, організація постійної роботи з запису спогадів учасників ОУН-УПА та участь в роботі Головної Булави Братства.

Прес-служба Рівненської ОО КУН

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Ольга ДМИТРЕНКО

У СВІТІ

НАПЕРЕДОДНІ "ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ"?

Нещодавно у німецькому курортному місті Гайлігендамм, що на узбережжі Балтійського моря, відбувся саміт лідерів "великої вісімки".

ГУМАНІСТИЧНИЙ СЕГМЕНТ САМІТУ

Учасники саміту переймалися проблемами планетарного масштабу, як-от: глобальна зміна клімату та способи її припинення; боротьба з бідністю і спричиненими нею захворюваннями, зокрема на африканському континенті; орієнтованість країн, економіки яких стрімко розвиваються. Як відзначають експерти, гуманітарний блок питань порядку саміту чи не вперше одержав відчутні зрушення під час ухвалення рішень. Так, щоб запобігти природним катаклізмам, передбачено вдвічі скоротити викиди парникових газів в атмосферу. Проблеми злиднів і їхніх супутників – СНІДу, малярії, сухот, які охопили шість африканських країн, найвпливовіші політики світу розв'язуватимуть шляхом фінансових ін'єкцій. Щоб подолати бідність та епідемії, багаті країни надають африканцям допомогу – 60 мільярдів євро. Схоже, такі рішення "великої вісімки" трохи розчулили серця антиглобалістів, які неодмінно супроводжують подібні саміти акціями протесту, а цього разу зменшили свою агресивність.

Однак зустріч лідерів восьми країн світу не обмежилася лише офіційною частиною саміту. Предметом "різноформатних" діалогів провідних політиків були питання безпеки, насамперед європейської. Гадаю, що глобальне потепління на планеті непокоїло їх все ж трохи менше, ніж різке похолодання відносин між Заходом і Росією.

ЧУЖИЙ У "КЛУБІ СВОЇХ"

Свого часу, долучивши Росію до "елітного клубу" і перетворивши його у "вісімку", колишня "велика сімка" створила сама собі проблему. Непрогнозованість кремлівських зверхників ніколи не була таємницею для західних держав, тож навряд чи вони необачно повірили у щирість російських заяв про "незворотність демократії", радше сподівалися схилити Москву до цивілізованих взаємин бодай у "клубі своїх". До того їх "заохочував" і потужний ядерний потенціал Росії. Проте В. Путін жесту доброї волі не оцінив і, опинившись в епіцентрі світової еліти, заповзявся пригломшувати її непристойною поведінкою. В Європі ледве оговталися від його моторошної заяви про те, що "найбільшою трагедією XX століття був розпад СРСР" (зауважмо, не дві кровопролитні світові війни, не український Голодомор і єврейський Голокост, а розвал тоталітарної імперії, причетної до найжахливіших злочинів проти людяності, викликає в Путіна жаль), як, виступаючи в Мюнхені, він порівняв США з нацистською Німеччиною.

Войовничі заяви президента В. Путіна західна спільнота сприймає не лише як безпардонні випади в бік цивілізованого світу, а й як цілком конкретні погрози країнам, що найдужче піклуються власним добробутом і стабільністю. До того ж, вони відбуваються на тлі політичних убивств, до яких прямо причетний Кремль. Терористів, які вчинили замах на життя колишнього президента Чечені Зелімхана Яндарбієва на території держави Катар, затримали її спецслужби. Під час слідства і суду офіцери ФСБ зізналися, що "бойове завдання" вони одержали безпосередньо від міністра оборони РФ С. Іванова, який і роз'яснив їм, що акт терору благословив сам В. В. П. З убивцею, навіть якщо він лідер держави, не сідають за один стіл і тим більше – не подають руки не лише рафіновані аристократи, а й просто порядні люди. Щоб зберегти обличчя, декому із впливових світових лідерів довелося зробити вигляд, начебто вони повірили, що З. Яндарбієв – міжнародний "терорист", як його і було пойменовано волею Москви.

Всепрощення породжує вседозволеність. І вже на території Англії російські спецслужби скоїли новий злочин: отруїли Олександра Литвиненка, того самого, який опублікував книгу з документальними свідченнями про те, як ФСБ підірвала житлові будинки (в тій же Росії), списавши теракт на чеченців, щоб підготувати громадську думку напередодні другого вторгнення російських військ у Чеченію. Англія обурилася, провела власне розслідування, вимагає від Москви видати підозрюваного. Поведінка Путіна – безцеремонна і не менш цинічна, ніж його реакція на вбивство журналістки Анни Політковської (вона українка, з дому Мазепа), авторки книги "Друга чеченська", мовляв, її смерть завдасть нам більше клопоту, ніж її статті – ні співчуття, ні жалю.

Годі тут писати про вакханалію авторитаризму в Росії, де вже забули, що то таке прямі ефіри на телебаченні, зате згадали про єдиний можливий спосіб свободи слова – це розмови про наболіле на кухні. Про наступ диктатури в РФ пишуть зарубіжні ЗМІ, які наголошують, що Путін навмисно нагнітає напругу в Європі, аби спровокувати протистояння Заходу і Росії.

Мабуть, громадська думка спонукала лідерів "сімки" просити В. Путіна "повернутися до демократії" і навіть застерегти його, що в протилежному випадку Росію залишать іноземні компанії. Навряд чи таке делікатне зауваження зворушило російського президента, який прибув на саміт із "букетом" домашніх заготовок і – паталогічною агресивністю.

ОСТАННІЙ "ДЕМОКРАТ" З ПРИЦІЛОМ В УКРАЇНУ

Напередодні прибуття в Гайлігендамм перших осіб "вісімки" у Потсдамі зустрічалися міністри закордонних справ. Керівник російського зовнішньополітичного відомства Сергій Лавров не особливо добирав слова, вступивши в суперечку з держсекретарем США Кондолізою Райс та її західними колегами стосовно врегулювання проблеми Косово, де, на його думку, може бути "прохідним" одинокий варіант – російський. Конфлікт загострився, коли міністри заговорили про американський протиракетний щит в Європі, який буде розташовано в Польщі та Чехії, але ніяк не загрожує Росії. Проте не використати ситуацію для "посилення військових дій" було б геть не по-московськи. Тож прибулий на саміт В. Путін негайно зустрівся з іноземними журналістами і прокоментував розташування американських ПРО в Європі наступним чином: "Для російських ракет з'являться нові цілі в Європі, якщо частина стратегічного ядерного потенціалу США опиниться на європейському континенті".

Зрозуміло, що опинитися під прицілом російських ракет – малоприваблива перспектива і для чехів, і для поляків. Але ще гірше – залишитися беззахисними перед завжди готовим до військової експансії сусідом, який в будь-який момент може вирушити на захід захищати "демократичні цінності". Отож коли на тій же прес-конференції перед самітом В. Путін назвав себе "останнім демократом", у декого, кажуть, виникли моторошні асоціації, приміром, у чехів – із 1968 роком. Адже якщо в Європі, за Путіним, із демократичними притаманностями розпрощалися, то чому б "останньому демократові" не стати на прю з "тиранами"?

Залишається гадати, скільки знайдеться охочих заперечити "борцеві" проти "тиранії"... Адресу останньої В. Путін означив конкретно: це – Україна. "Там дело ідьот к сплошной тіранії, полноє нарушеніє Констітуції, всєх законов", – запевнив він журналістів і дав знати, що почувається ошуканим. Мовляв, була в нього надія на "ребят с Украіни", але ті "полностью себя діскрєдітіровалі".

Одне слово, наводити демократичний порядок в Європі Путін нас з собою не візьме. Щоправда, деякі нижчі від нього за рангом московські "предводітєлі" так уболівають за Україну, що готові нам допомогти навести в себе конституційний лад, приславши російські миротворчі війська.

Українська держава жодним чином на "витівки" Путіна не відреагувала, що мене як громадянку України обурює. Водночас інший (внутрішній) голос намагається заспокоїти моє сумління (європейське?), мовляв, у Європі навіженим рідко докоряють, частіше їх ігнорують. До того ж, потрапили ми під московську обструкцію в цілком пристойній компанії. Та й всяка лайка з вуст Путіна – це майже комплімент.

Очевидно, проблема номер один для Олександра Мороза – боротися за кожен день нелегітимної Верховної Ради, щоб якимось чином використати трибуну, телекамери для амністії перед людьми. Я переконаний, що українська нація достойна того, щоб такі політики, як Олександр Мороз, нарешті могли дотримати політичних домовленостей, що публічно і формально зафіксовані... Те, що відбувається нині – це маніпулювання головою Верховної Ради поточною політичною ситуацією... В історії України був випадок, коли спікера виносили з парламенту разом з кріслом (така доля випала в 2000 році Олександрові Ткаченку). Якщо крісло голови ВР комусь так подобається, то, я думаю, не велика втрата буде для української нації, якщо його забрати і поставити йому десь на кухні, нехай милується та люди-

НОВИЙ РЕАЛІЗМ ВІКТОРА ЮЩЕНКА

на ним ще багато-багато років. Але треба перестати мордувати країну". Як мовиться, без коментарів: сказано як зав'язано.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ЗА ДЕРЕВАМИ БАЧИТИ ЛІС

Президент подякував усім політичним силам, які шляхом перемовин все ж зуміли прийняти "мудре, правильне, і, можливо, безальтернативне рішення для виходу з кризової ситуації". Він назвав це великою перемогою та подякував голові РНБО Івановi Плющу за вагому роль у врегулюванні політичної кризи. Водночас Віктор Ющенко обіцяє зробити все, щоб міністр внутрішніх справ Василь Цушко відповів за законом за спробу захоплення приміщення Генеральної прокуратури бійцями спецпідрозділу "Беркут". "Інцидент, який організував Цушко, я думаю, ще багато років буде прикладом того, як не треба діяти... Це перший випадок і, сподіваюсь, останній", – наголосив глава держави.

Дивлячись у день прийдешній, Ющенко констатував: виборчий процес розпочався. Тому закликав ЦВК забезпечити об'єктивне проведення виборів. За його словами, ЦВК є виключно "технічною інституцією", що обслуговує процес народного волевиявлення, тому Президент має намір усіма засобами нейтралізувати можливий тиск на Центрвиборчком. Відповідаючи на запитання журналістів, Віктор Ющенко назвав помилковим принцип політичного квотування у державних органах влади включно з ЦВК. Президент також висловив переконання, що обнулення списків політичних партій лежить поза компетенцією Центральної виборчої комісії, оскільки є прерогативою з'їзду тієї чи іншої політичної сили.

Ющенко вкотре закликає демократичні сили до об'єднання. За його словами, під час нещодавньої зустрічі з лідерами демократичних партій він радив їм не ігнорувати позицію один одного, вести коректну політичну кампанію та сконцентруватись на перемозі, щоб після виборів утворити коаліцію демократичних сил у парламенті та предметно зайнятись державним будівництвом. "Головна мета політиків і Президента – продемонструвати політичним силам, які можуть принести і закріпити демократичні засади української політики, як навчитися за деревами бачити ліс, як побачити мету, що може об'єднати та бути сенсом нашої політики," – наголошує глава держави. Окрім того, Президент ініціював скасування депутатської недоторканності як один із засобів привести до парламенту чесних політиків та хоча б частково відділити бізнес від влади.

Журналісти запитали, чи варто Україні змінювати свою оборонну політику у зв'язку з заявами Президента Росії Володимира Путіна про націлення на Європу балістичних ракет. Президент України підкреслив: "Кінцевою метою України в цьому питанні, як записано в законі про основи національної безпеки і оборони, є вступ України до Північноатлантичного оборонного блоку", тобто приєднання до системи колективної безпеки. Окрім того, Віктор Ющенко чимало говорив про відносини з Росією. Залишаючись оптимістом у цьому питанні, він вважає, що двосторонні взаємини з нашим північним сусідом потребують стратегічного переосмислення з дуже багатьох питань.

Юлія МИРОНЧУК

УРОКИ ІСТОРІЇ

МІФИ РОСІЙСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ВІЙНИ 1941–1945 РОКІВ

Історія Другої світової війни й надалі залишається предметом усіляких політичних спекуляцій і псевдонаукових містифікацій і фальсифікацій. Особливо "преуспела" в цьому т.зв. "радянська історіографія". Намагаючись виправдати перед післявоєнними поколіннями допущені свого часу грубі прорахунки керівництва СРСР у зовнішній політиці, бездарність і злочинне недбальство командування Червоної армії, за яке розплатилися ріками крові громадяни СРСР, а найголовніше, приховати факт небажання мільйонів представників поневолених Москвою народів, особливо українців, захищати терористичний комуністичний режим, продажні радянські історики вибудували цілу схему т.зв. Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр., скелет якої становили наступні тези:

1. Теза про несподіваний, віроломний, без оголошення війни напад Німеччини на Росію (СРСР).

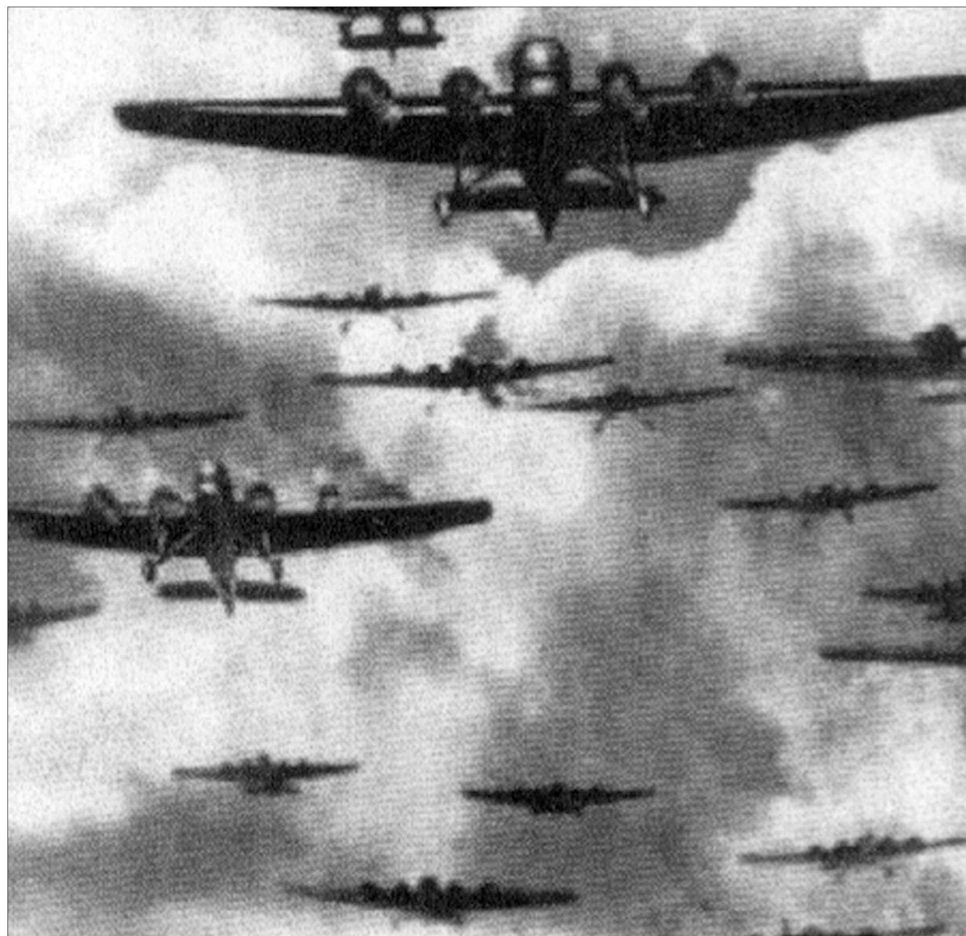
2. Теза про застаріле озброєння і техніку Червоної армії на початку війни.

3. Теза про недосвідченість командного складу Червоної армії, оскільки під час репресій 1937–38 років Сталін знищив "кращих" воєначальників.

4. Теза про економічну перевагу Німеччини, яка внаслідок успішних воєн у Європі підпорядкувала собі ледь не всю європейську промисловість.

5. Теза про безумовну і одностайну підтримку населенням СРСР правлячої комуністичної партії і московського керівництва.

Микола ЗАДОРОЖНИЙ

Кінцева мета авторів цієї аж ніяк не наукової, а пропагандистської схеми історії російсько-німецької війни 1941–1945 рр. зрозуміла – виховання радянського (читай – російського) патріотизму. Але яку мету переслідують ті, хто в нашій, ніби вже й незалежній, Україні і далі притягують за хвіст в історичну науку збанкрутілу разом з Радянською Росією (СРСР) псевдоісторичну схему? Очевидно, ту ж саму – виховання російського (радянський здох) патріотизму. Тільки платять їм за це не з російської (хоча, хто його знає?) казни, а з українського бюджету. І ще цікавий момент. Найчастіше це роблять люди, які все своє життя воювали не з фашистами, а з українським національно-визвольним рухом, працюючи в ідеологічних органах тодішнього СРСР або в його репресивних структурах. І зараз це юдине плем'я робить неймовірні потуги, щоб приховати від українського народу правду про минуле, розпалює і далі ворожнечу між "східняками" і "західняками" згідно з цинічною формулою "поділяй – і владарюй", відбілює закривавлені пазурі катів українського народу, аби їхні виплодки і далі знущалися над нами, вигулькнувши з грязі та в князі на гребені комсомольсько-партійної прихватизації.

Найагресивнішими у цій зграї псевдонауковців, як правило, виступають різні хмелі &К?, самі прізвища яких свідчать про паразитичний спосіб життя (в даному випадку – на дереві історичної науки) і затуманені (захмелені) мізки. Тим же простакам – відставним генералам, за широкі штани яких сховалися згадані шахраї від науки, варто було б уважніше підбирати собі наукових радників і частіше заглядати навіть не в націоналістичні видання, хоч і це не зайве, а в свою рідну, колись радянську, а тепер – російську "Военную мысль", в одному з номерів якої сказано, що всім тим, хто хоче в той чи інший спосіб висловлювати свої думки про воєнну справу, бажано мати відповідну воєнно-теоретичну підготовку. Тоді суперечки і дискусії можуть бути дійсно плідними. Так, у 1910 році з 260 німецьких воєнних письменників 143 закінчили академію генштабу і 80 пройшли службу у Великому генштабі, при цьому ця третина включила всіх найавторитетніших письменників. Звичайно, вони могли сперечатися, аргументовано, з військової точки зору, висловлювати свої думки і відстоювати їх. І головне, вони були у німецькій воєнній історії своїми, німцями. А в нас і далі найбільшими тлумачами української, в тому числі і воєнної історії є, як правило, єрусалимські козаки, хоч якою б демагогією, зокрема про своє радянство чи слов'янство вони б маскувалися.

І хоч в народі кажуть, що горбатого могила виправить, або марна справа розсипати перли перед свиньми, та даю хмелярам з "Книги пам'яті України" урок історії початкового періоду російсько-німецької (їхньою термінологією – Великої Вітчизняної) війни, дотримуючись їм же любої радянської схеми, та в інтерпретації їм же любих московських военних істориків.

Адже західна історіографія, яка давно вже розправилася з радянськими пропагандистськими міфами, їм фактично маловідома (незнання европейських мов), а книги В. Суворова і його послідовників, бач, "зрадником писані". Тому я не буду "відкривати Америку", а лише пригадаю хмелярам матеріали теж радянської, але не пропагандистської, а професійної воєнної історіографії, яку вони б повинні знати. Але або не знають, бо зайняті справами важливішими – боротьбою з українським націоналізмом, або замовчують, наївно думаючи, що українці чужих воєнно-теоретичних журналів і праць не читають.

Отже, розглянемо першу тезу про несподіваний, віроломний, без оголошення війни напад Німеччини на Росію (СРСР).

Полковник А. М. Малафеєв у статті "Уроки начального периода Великой Отечественной войны", надрукованій у щомісячному воєнно-теоретичному журналі "Военная мысль", органі Міністерства оборони СРСР, № 9 за 1991 рік пише: "Долгое время принято было считать, что неудачи 1941 года – результат внезапного нападения скрытно созданных наступательных группировок. Однако слово "внезапность" здесь можно употребить лишь с некоторой натяжкой. Вторжение гитлеровцев было внезапным для тех, кто стоял на самой границе. Но войска находились и за 10, и за 50, и за 300 км. И на них фактор внезапности вряд ли можно распространять". І далі: "Сегодня достоверно известно, что руководству страны были заранее известны день и час начала войны, силы противника и направления, на которых начнутся боевые действия. О какой же внезапности здесь может идти речь?"

Зрештою, як точно підмітив полковник А. Д. Борщов у статті "Отражение фашистской агрессии: уроки и выводы" ("Военная мысль", № 7, 1991 г.): "Прогнозируя возможный характер боевых действий, советская военная наука принимала во внимание наметившуюся в 30-е годы так называемую тенденцию к "вползанию в войну". При этом подчеркивалось, что возможные империалистические войны уже не будут официально объявляться, как это было в августе 1914 года. "В войну, – писал советский военный теоретик и историк В. А. Меликов, – будут "вползать" с основной мыслью: внезапным ударом сорвать мобилизацию противника, нарушить его планы сосредоточения и развертывания". Отже, на офіційне оголошення війни з боку Німеччини керівники СРСР і не сподівалися. Але німці насправді виявилися порядністшими за радянську (російську) воєнну науку, а особливо – пропаганду. Офіційне оголошення війни Німеччиною СРСР (Росії) відбулося. Хоч всілякі хмелі і К і далі волочать тезу про "віроломний напад". Ось що говорять документи.

Згідно з телеграмою міністра закордонних справ Німеччини Рібентропа німецькому послу у Москві Шуленбургу від 21 червня 1941 року, останній був зобов'язаний негайно зустрітися з Молотовим і зробити йому наступну заяву:

"...Правительство Германии заявляет, что Советское правительство, вопреки взятым на себя обязательствам, 1) не только продолжало, но даже усилило свои подрывные действия в отношении Германии и Европы; 2) проводит все более антигерманскую внешнюю политику; 3) сосредоточило все свои силы в состоянии готовности на германской границе.

Тем самым Советское правительство нарушило свои договоры с Германией и собирается напасть с тыла на Германию, ведущую борьбу за существование. Поэтому фюрер приказал германским вооруженным силам отразить эту угрозу всеми средствами, имеющимися в их распоряжении".

Вдосвіта Шуленбургу вдалося добитися зустрічі з Молотовим і виконати доручення Рібентропа. Також о 4-й годині ранку 22 червня Рібентроп передав радянському (російському) послу в Берліні офіційний документ про проголошення війни.

Таким чином, теза про "несподіваний і віроломний напад" фашистської (обов'язково – фашистської (!)) Німеччини на СРСР не витримує жодної критики. Це один з міфів радянської (російської) пропаганди, якому не місце на сторінках сучасних українських наукових видань, якщо вони хочуть претендувати на хоча б якусь "науковість".

Я не буду вдаватися до переліку причин поразок хваленої Червоної армії у перший період німецько-російської війни 1941–1945 років. Читач знайде їх у переліченх та інших статтях і працях. Як точно зауважили автори статті "Управление войсками фронта в начальном периоде Великой Отечественной войны" генерал-лейтенант запасу А. А. Соколов, полковник Г. М. Шорохов і підполковник А. Г. Байер: "Причины неудач в начальном периоде войны многообразны, сложны и нередко противоречивы, поскольку в них переплетены объективные и субъективные факторы". Але не можна не погодитися з полковником А. М. Малафеєвим: "Предвоенная пропаганда – книги, песни, кино – все, что годами укоренялось в сознании, – разрабатывала в сознании лишь вариант наступления и победы: на чужой территории, малой кровью. Однако на деле великое государство оказалось неподготовленным к самозащите ни в военном, ни в экономическом, ни в моральном отношении. Иначе чем можно объяснить причину нашего поражения в 1941 году, если в начале войны мы имели танков примерно в 3 раза больше, чем у противника, самолетов – в 2 раза, причем многие образцы советского оружия, созданные до войны советскими инженерами и рабочими, по своим боевым возможностям не уступали аналогичным образцам иностранных армий, а некоторые даже существенно превосходили их".

Теза про слабке озброєння Червоної армії у 1941 році і далі притягується за вуха хмелярами від науки. Хоча є чимало матеріалів і аж ніяк не таємних, які доводять протилежне. Досить поглянути на порівняльну таблицю ТТХ німецьких і російських (радянських) танків у статті Д. Йогансена та І. Дегтярьова "Танки – вперед!" (журнал "Військо України", № 7–8 за 1996 р.) і все стане зрозумілим. Зрештою, якщо великим воєнним історикам-хмелярам чомусь не подобаються легкі танки Червоної армії, озброєні, до речі, протитанковою 45 мм гарматою, цілком придатного для боротьби з усіма типами німецьких танків початкового періоду війни якщо не в зустрічному бою, то із засідок, у тій же книзі "Безсмертя" показано співвідношення сторін у важких і

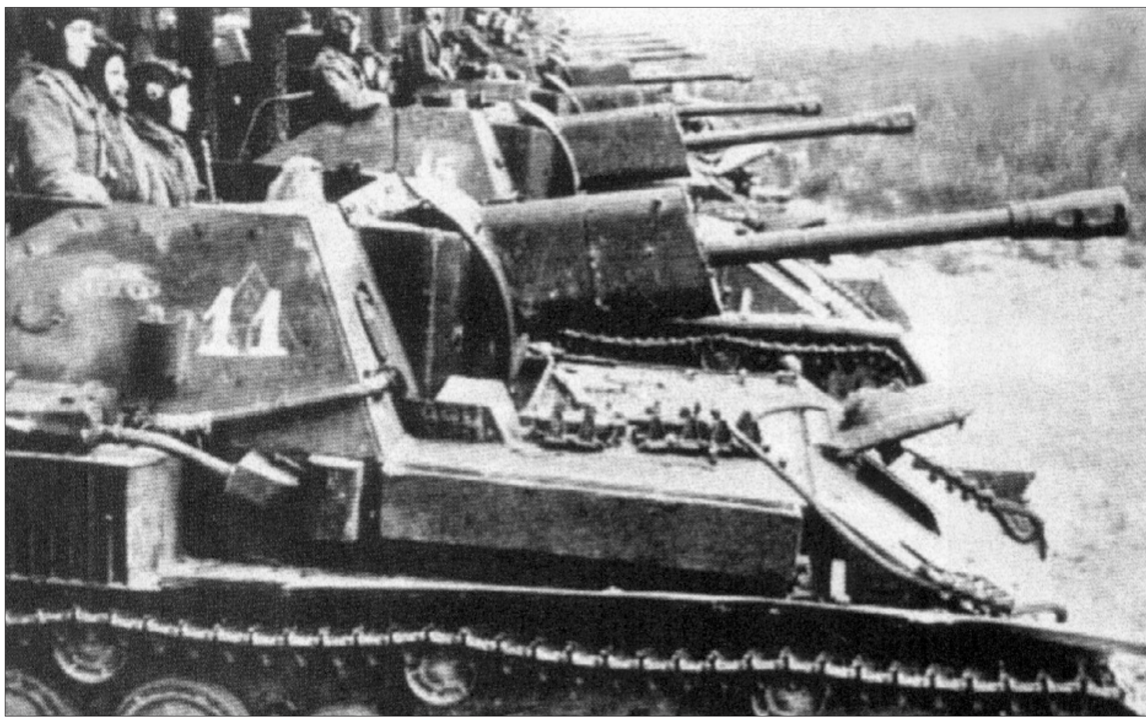
середніх танках у смузі Південно-Західного фронту. Німецьким 210-ти середнім танкам протистояло 506 (!) середніх російських танків Т-34 і 255 важких танків КВ, аналогів яким у німецькій армії взагалі не було. Співвідношення 3,5:1 на користь ЧА. Як свідчать матеріали, опубліковані свого часу в радянському журналі "Техника молодежи" під редакцією генерал-майора, інженера, доктора технічних наук, професора Леоніда Сергеева, і основний танк німецької армії 1940–1942 років T-III E, озброєний 37 мм гарматою, і його наступник T-IV поступалися російській тридцятьчетвірці за всіма характеристиками. Той же T-IV, озброєний у 1941 році короткоствольною 75 мм гарматою, виявився перед Т-34 зовсім безсилим аж до весни 1942 року, коли був переозброєний новою 75 мм гарматою довжиною 43 калібри. Тим не менше, хмелярі і далі плачуть над застарілою технікою і зброєю Червоної армії на початку війни, що, бачте, зумовило її поразки. Хоч полковник А. Д. Борщов у статті "Оборона в начальном периоде Великой Отечественной войны" ("Военная мысль", № 7, 1991 г.), розглядаючи дії першого ешелону ЧА, дає промовисту характеристику організації ведення бойових дій танкових корпусів: "Контрудары готовились поспешно и зачастую неумело. Выдвижение мехкорпусов на рубежи осуществлялось низкими темпами, под воздействием авиации противника и при слабом зенитном прикрытии. Недостаточная обеспеченность корпусов средствами ремонта и эвакуации (от 10 до 30%) явилось одной из причин потерь значительного количества танков при перегруппировках. Так, в 10-й танковой дивизии 15-го мехкорпуса Юго-Западного фронта потери танков из-за неисправности составили 38 процентов от общего количества. Почти половину их при совершении маршей потерял 8-й механизированный корпус. На рубежи контрударов механизированные соединения в этих условиях выходили ослабленными и с большим опозданием. В сражение они вводились обычно непосредственно с марша, без должного огневого обеспечения и нередко по частям".

Те саме стосується і авіації. "За період з 1940 до 22 червня 1941 року в Радянському Союзі було побудовано 2739 літаків нових типів. Проте до авіаційних частин встигло дійти **тільки** (?! – **ред.**) 1540" (Виноградов Р. И., Пономарев А. Н. "Развитие самолетов мира". – М., 1991, с. 157). Нічого собі "тільки" півтори тисячі! Але і ці "нових типів", і цілком придатні до ведення тодішніх бойових дій "старих типів" літаки И-16 та И-153, які були за своїм озброєнням потужніші за німецькі МЕ-109Е, так і не виконали покладених на них завдань. Хоча б тому, що, як пише цитований вже полковник А. М. Малафеєв: "...установившаяся практика подготовки советских летчиков не шла ни в какое сравнение с подготовкой летчиков Люфтваффе, которые имели налет до 450 часов. Советских же летчиков выпускали в воздушные бои после восьми часов налета на Яках". Може перед війною для підготовки радянських льотчиків бензину не було? Чи, можливо, проявила себе традиційна риса російського воєнного керівництва воювати не вмінням, а великою кров'ю, не своєю, а своїх підлеглих? Зрештою, в перший день війни авіація Київського особливого військового округу зазнала найбільших втрат не в небі, а на землі, коли на 23 аеродромах було знищено німцями 206 з 1913 літаків. При тому, що, як пише генерал-лейтенант Н. А. Асрієв у статті "Не забывать уроки прошлого" ("Военная мысль", № 5, 1990): "Высшему военному руководству Советской Армии, безусловно, были известны результаты бомбардировок фашистских ВВС в Польше (1939 г.) и Франции (1940 г.), однако выводов соответствующих оно не сделало". А може розраховувало зіграти на випередження, та не встигло?

Як і належить рафінованим "радянським" науковцям, хмелярі теж роблять висновки. Але вони такого роду: "На городі бузина, а в Києві – дядько".

Не буду пропонувати висновків від себе. Тільки процитую слова полковника А. С. Якушевського з його статті "Особенности подготовки вермахта к нападению на СССР" ("Военно-исторический журнал", № 5, 1989), який пише: "Приведенные факты свидетельствуют, что качественное, а не количественное превосходство немецко-фашистских войск над советскими явилось решающим фактором их успехов в начальный период Великой Отечественной войны".

До речі, коли порівнюють воєнну техніку, то, звичайно, виринає питання порівняння економік супротивних сторін. І тут "наукові шамани" хором кричать про те, що Німеччина захопила в ході бойових дій у Європі і поставила собі на службу економіку ледь не всієї Європи. Але давайте глянемо у статтю полковника у відставці Г. М. Иваницкого "Об экономической подготовке Германии к нападению на СССР" ("Военная мысль", № 5, 1991), в якій сказано: "Став на путь милитаризма, нацистская Германия еще в мирное время создала значительный военно-экономический потенциал. Благодаря форсированным военным приготовлениям она приобрела существенное преимущество в вооружении по сравнению со всеми другими великими державами.

Однако вывод, сделанный из этого генералом Г. Томасом (який, не дивлячись на "буржуазний" душок, попав живцем в історію СРСР. – **ред.**), заявившим, что в Германии создана самая мощная военная индустрия в мире, был ошибочным... В действительности соотношения экономического потенциала Германии в 1939 году и потенциалов ее вероятных противников на Западе – Англии, Франции и США – было 14:10:4:41(14:55(!)).

Что касается Советского Союза, то перед войной он по выработке электроэнергии даже превосходил соответствующий уровень Германии, а по выплавке стали практически сравнился с ней. По добыче нефти превосходство СССР было абсолютным". А що говорити про сільське господарство, сировинні ресурси? Ось чому німці були змушені планувати саме "бліцкриг", а не тривалі воєнні кампанії. Своїм супротивникам вони могли протиставити хіба досконалу організацію, дисциплінованість і бойовий дух. Тільки ж адвокати "велікой і неделімой" з Центру захисту правди історії Великої Вітчизняної війни (є в Україні і таке чудо) і тут знайшлися: у німців був, мовляв, більший бойовий досвід. А що, у Червоної армії (ЧА) його не було? Хіба ЧА не брала участі чи не у всіх тодішніх регіональних конфліктах? А війни в Китаї, Монголії, в районі оз. Хасан на Далекому Сході, в Іспанії, Фінляндії, Західній Україні та Білорусі, в Європі? Це для хмелярів – не досвід. Їм треба якогось особливого досвіду. Скажімо такого, який мали нещасні "жертви сталінських репресій" в ЧА 1937–38 років, ті самі, які, найчастіше, не маючи навіть відповідної воєнної освіти і будучи (за спинами т. зв. "воєнспеців") такими собі ватажками напівкримінальних загонів "червоних партизанів", отримали вищі командні посади в ЧА за протекцією такого ж, як і вони, "військового", провокатора-організатора т. зв. "громадянської війни", майстра розстрілів політичних противників і взагалі всіх непокірних Льва Троцького (Бронштейна). Про "героїчні" дії цих "видатних воєнначальників", Тухачевського &К, свідчить їхня ганебна поразка на Віслі, коли їм довелося зустрітися на полі бою не зі слабо організованими та озброєними українськими повстанцями, а з молодою польською армією під командуванням переможців німців – французьких офіцерів і генералів. Відомі "герої" розправ над безборонним селянством України виявилися абсолютно безпомічними у радянсько-фінській війні і на початку російсько-німецької. Але чому захмелені захисники правди проливають рясні сльози за всіма тими якірами, гамарниками, шмідтами? Відповідь неважко отримати, заглянувши в статтю Іллі Левітаса "Расстрелянная армия" в газеті "Еврейские вести" № 19–20 (87–88) за 1995 рік. В ній розміщено довгий список "жертв сталінських репресій в РККА" під заголовком "Евреи – военачальники, погибшие в сталинских репрессиях". От вам і відповідь.

Нічого дивного, що названому "інтернаціоналу" українці в масі своїй служити не хотіли. І хоч з'являються і нині в московському "Военно-историческом журнале" статті про згаданий період під такими претензійними назвами, як стаття доктора історичних наук Н. Д. Козлова "Преданность народа была почти непоколебимой" у № 11 за 2001 рік, розповідається в них не про київських чи полтавських селян, а про рязанців та алтайців. І недарма, адже полковник А. Д. Борщов змушений був зацитувати документ: "От постоянной и жестокой бомбардировки пехота деморализована и упорства в обороне не проявляет. Отходящие беспорядочно подразделения, а иногда и части, приходится останавливать и поворачивать на фронт командирам всех степеней, хотя эти меры, несмотря даже на применение оружия, должного эффекта не дали. Начальник штаба 5-й армии докладывал 2 июля в штаб Юго-Западного фронта, что со стороны приписного состава 15-го стрелкового корпуса имеют место случаи проявления неустойчивости в обороне, предательства и убийства командного состава". "Выдача оружия приписному составу, – подчеркивалось далее, – создала резерв бандитизма (читай – повстанців – ред.)". Виходячи із сказаного, пропонувалося "освободить части корпуса от приписного состава".

За Комінтерн не хотіли воювати однаково і галичани, і наддніпрянці. І корені тієї нехоті не в їхній "зрадницькій" натурі, а у злочинній внутрішній політиці, яку проводив окупаційний більшовицький режим у міжвоєнний період в Україні.

Тому найбільшим "стимулом" для бійців і командирів ЧА була загроза нещадних репресій і до них, і, що особливо було боляче, до членів їхніх сімей. Проте червоноармійці і дезертирували, і в полон здавалися. Тим більше, що в початковий період війни ставлення німецького командування до військовополонених українців не було надто суворе, і діяв навіть документ, що українців, за умови підтвердження їхнього місцевого походження, відпускали додому.

А як вирішував питання військовополонених СРСР? Хоч Радянський Союз не денонсував підписану і ратифіковану ще царською Росією Гаазьку конвенцію, проте в цілому визнав попередні договори як такі, що ні до чого не зобов'язували і підлягали верифікації. Не був він схильний і трактувати попередні акти в межах цивільного права. З укладених 27 липня 1929 року Женевських конвенцій про покращення долі поранених на полі бою і хворих солдатів, а також поводження з військовополоненими СРСР підписав тільки першу. Другу угоду, яка розширювала рішення Гаазької конвенції, він не ратифікував. Тільки 1 липня 1941 року Рада Народних Комісарів СРСР "висловила готовність" (?!) дотримуватися Гаазької конвенції, протоколу женевської конвенції про заборону використання у війні газів і конвенцію про поводження з військовополоненими. Але це стосувалося тільки військовослужбовців іноземних армій, які б здалися в полон Червоній Армії.

Для червоноармійців "найгуманніший у світі" радянський уряд підготував документи іншого змісту. Так, у Положенні про військові злочини від 27 липня 1927 року (ст. 22) сказано: "Здача в полон... а рівно ж і перехід на бік ворога; кожен із цих злочинів тягне за собою розстріл з конфіскацією майна". А наказ Ставки Верховного Головнокомандування Червоної Армії № 270 від 16 серпня 1941 року вимагав більшого: "...командирів і політпрацівників, які здаються в полон ворогу, вважати злісними дезертирами, сім'ї яких підлягають арешту як сім'ї тих, хто порушив присягу і зрадив свою Батьківщину" і далі: "...якщо такий начальник і частина червоноармійців замість організації опору ворогові здається йому в полон – знищувати їх всіма способами, як наземними, так і повітряними, а сім'ї позбавити державного утримання і допомоги". Проте скільки крокодилових сліз пролила т. зв. "радянська" історіографія і пропаганда та їхні нинішні "українські" спадкоємці над нещасною долею полонених червоноармійців у німецьких концтаборах! Але ж німці просто виконували згаданий наказ радянської Ставки, і не більше. Для тих же, хто якось з полону втік, Ставка придумала "штрафні" батальйони та інші радощі, гідні високого статусу "защітніка Родіни". От про це ніяк не бажають розповідати новітні міфотворці на ниві історії Другої світової війни.

Зате вони постійно колотять тему "найманців фашистської Німеччини проти країн антигітлерівської коаліції і колаборантів фашизму". Ну що ж, згідно з книгою "Энциклопедия Третьего Рейха", виданою у Москві 1996 року, у німецьких військах СС було не менше 19 дивізій, особовий склад яких складали представники ледь не всіх європейських народів, у тому числі, 1-а піхотна дивізія СС "Росія" і 2-а піхотна дивізія СС "Росія". От де простір для "мисливців за колаборантами"! Одна Русская освободительная армия (РОА) генерала Власова чого варта! Є й інші дуже "спесфіскіє", словами відомого колись гумориста Райкіна, колаборанти – бойовики єврейської підпільної організації в Палестині "Іргун цвай леумі", яка у 1941 році запропонувала рейхсфюреру СС Гіммлеру угоду про співпрацю, а 1 лютого 1944 року офіційно оголосила війну Великій Британії. А чом би не дослідити співпрацю з німецькими фашистами таких політичних і державних діячів Ізраїлю, як Хаїм Вейцман, Бен Гуріон, Моше Шарет? Однак їхні земляки в Україні більше 60 років досліджують виключно Українську Повстанську Армію і дивізію "Галичина".

Але, як казав поет, тож нехай собі як знають, божеволіють, конають – нам своє робить. І зробимо. І на оновленій землі врага не буде супостата, а буде син і буде мати. І буде правда на землі!

ВОЛОДИМИР БОРЕЙЧУК: "БЕЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ ДЕРЖАВУ НЕ ЗБУДУЄШ"

– Можна сказати афористично: недосконала ВР удосконалює недосконалість законів.

– Авжеж. Тобто депутати, особливо комуністи, соціалісти і регіонами, сповідують принцип: чим гірше – тим краще. Тому що їхня мета – повернення України до сфери впливу Російської імперії. І про це вони заявляють відкрито. Як можуть комуністи говорити про закон і Конституцію, коли їхній лідер Симоненко у парламенті заявляє про відновлення Радянського Союзу, тобто знищення Української держави? Це антидержавна позиція.

– Тому що жодної відповідальності за подібні речі комуністи, сепаратисти та проросійські шовіністи не несуть…

– Насправді ж це – державна зрада. І зрада присяги народного депутата.

Маємо складну ситуацію. Саме завдяки зусиллям Кучми, Литвина, Симоненка, Мороза і Медведчука внесені зміни до Конституції, які спричинили нинішнє протистояння гілок влади. Цей хаос був спровокований тоді, коли кучмісти побачили, що програє кандидат у Президенти від їхньої кліки. Мета – послабити вплив Президента Ющенка. Тому сталося отруєння Ющенка, тому були протиснуті зміни до Конституції. Та Бог допоміг: Ющенко одужав, народ його обрав Президентом. Однак при такому парламенті, при такій виконавчій гілці влади і при такому функціонуванні правових механізмів будь-яка держава, в тому числі й Україна, не може розвиватися. Тому потрібно формувати державобудівну політику на зовсім інших засадах. Великі сподівання у зв'язку з цим покладаються на дострокові вибори. Наш народ має шанс обрати парламент, який реформує судову, законодавчу владу та сформує уряд, котрий справді працюватиме для Української держави, покращення добробуту її громадян та відстоюватиме національні інтереси України.

НЕ ПОМІЧАТИ КУН – НЕМОЖЛИВО

– Чи братиме участь Конгрес Українських Націоналістів у дострокових виборах? Якщо так, то з якою політичною силою блокуватиметься? Звучали заяви-запрошення до "Української правиці", а з іншого боку – контраверсійні заяви міністра оборони Анатолія Гриценка. Прокоментуйте, будь ласка, ці моменти з огляду на їхню важливість у контексті передвиборчої кампанії.

– Прикро бачити нехтування нашою партією з боку колег-демократів. Пам'ятаймо, що КУН – одна з найперших державницьких партій, зареєстрованих у незалежній Українській державі: наприкінці цього року будемо відзначати 15-річний ювілей. На відміну від багатьох інших політичних партій, КУН зберіг свою цілісність. То є чи не єдина в Україні ідеологічна партія, котра будує свою діяльність на засадах українського націоналізму. Наша мета – побудова Української національної держави. Давайте подивимося, що за ці роки сталося з деякими іншими політичними партіями. Народний Рух трансформувався. Українська Республіканська партія Левка Лук'яненка розпорошилася на три партії, а нині існує УРП "Собор", що зареєстрована значно пізніше. Демократична партія зникла з політичної арени. Наша ж політична сила за всіма канонами є правою. КУН був і є асоційованим членом Альянсу правих партій Європи, незважаючи на те, що Україна поки-що не є членом Євросоюзу. Не помічати Конгрес Українських Націоналістів неможливо. Наша партія розгалужена в усій Україні: маємо понад 600 зареєстрованих діючих районних та міських у містах обласного підпорядкування організацій, більше 25 тисяч членства, багато прихильників. Партія розвивається, її лави поповнюються патріотичною молоддю.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Ми знаємо, що у нашому суспільстві правий електорат є доволі численним.

– Але чи має правий електорат реальні можливості голосувати саме за праві сили? Адже де-факто на правому електоральному полі "пасеться" ціла низка ліберальних політичних сил. Вони розбавляють і відбирають істинно правий електорат у того ж Конгресу. Давайте подивимось: у КУН є все – ідеологія, героїчне минуле на прикладі ОУН-УПА, заслуги в новітній історії України (під час становлення незалежності та Помаранчевої революції), але не вистачає кількох важливих компонентів: всеохоплюючої промоушену, великих фінансових вливань у піар-кампанію та самостійного виходу на орбіту у якості мега-партії. У зв'язку з цим виникає ще одне запитання: чому КУН не увійшов до "Української правиці", адже лідери цього блоку публічно наголошували, що запрошують Конгрес приєднатися?

– Річ у тім, що ми завжди ставимо державні інтереси вище від партійних. І завжди виступаємо за консолідацію всіх державницьких сил, які стоять на засадах побудови незалежної Української держави.

Очевидно, що КУН як політична партія обов'язково братиме участь у виборах. Інша річ – у якому форматі. Ми, як і в 2002 та 2006 роках, зараз підписали заяву про наміри з іншими політичними партіями – НСНУ, УНП, НРУ, ХДС, "Пора", "Вперед, Україно!" – щодо створення мегаблоку. Відповідно до закону про вибори, участь у виборах та у формуванні виборчих блоків мають право брати лише політичні партії, зареєстровані управлінням юстиції не пізніше, ніж за рік до виборчої кампанії. І нам незрозуміло, чому окремі політики не називають Конгрес Українських Націоналістів серед імовірних учасників демократичного мегаблоку. Натомість постійно згадується серед учасників блоку "Українська правиця", яка взагалі не має юридичного статусу, як і "Народна самооборона", що є громадською організацією, а не партією. На мою думку, це такий собі піар, мета якого – за рахунок інших імовірних учасників блоку добитися більше відсотків для свого членства. Подібне ставлення до КУН з боку представників інших політичних партій блоку викликає справедливе обурення серед членства Конгресу Українських Націоналістів, а також спричиняє заклики до формування істинно правого блоку на базі КУН. Ми проти політичних маніпуляцій серед партнерів імовірного мегаблоку. Сьогодні потрібно формувати блок на чесних, справедливих засадах, щоб ми не мали у майбутньому кінахів, головатих та інших "троянських коней". Під час виборчих перегонів варто пам'ятати, що, згідно з традиціями, українці владу завжди обирали на віче. Ми за відкриті виборчі списки, щоб виборці знали, за кого голосують, і не обирали "кота в мішку". До нової Верховної Ради треба їхати на новому возі.

У дуже складних умовах ми виборюємо ці дострокові вибори, тому програти їх – просто злочин. Бо від них фактично залежить майбутній шлях розвитку Української держави.

А щодо "Правиці", то нас туди запросили після того, як вона вже відбулася. Тим часом КУН, цілковито підтримуючи Президента Ющенка, виступає проти роздріблення демократичних сил, за міцний мегаблок. Ми знаємо силу КУН і будемо домагатися, щоб наші пропозиції були враховані під час формування мегаблоку. Втім, яка може бути "Правиця" без найбільш правої партії – Конгресу? Хочемо бачити єдиний виборчий блок державницьких сил, який би формувався на демократичних, гуманних, справедливих засадах. Тоді він буде сильним, міцним, здатним набрати достатньо голосів виборців, трансформується у фракцію, яка має стати монолітом, без "розброду і хитання". Бо попереду – велика боротьба і велика праця.

А ті, хто ще сьогодні боїться слова "націоналіст", врешті-решт мусять зрозуміти, що без національної ідеї державу не збудуєш.

ІВЧЕНКА КОМПРОМЕТУВАЛИ ТОМУ, ЩО ВІН ОЧОЛЮЄ КУН

– Що і хто стоїть за постійними піар-атаками на голову КУН Олексія Івченка?

– Прикро, коли лідери фактично однієї політичної команди починають безпідставно звинувачувати невідомо в чому голову КУН Олексія Івченка, не приводячи жодних аргументів. Безпідставно проголосували не включати Івченка у виборчий список. Не зовсім зрозуміло також, чому проти Олексія Івченка виступає міністр оборони. При цьому відомо, що проти Івченка виступає Росія, проросійське лобі й особи зі структури НАК "Нафтогаз", які до того, як її очолив Івченко, гребли мільярди. Однак найкращі показники роботи цієї стратегічної галузі були саме тоді, коли "Нафтогаз" очолював Олексій Івченко.

Пригадуємо, як галасували опоненти: при Івченкові, мовляв, піднялася ціна газу до 95 доларів, а от прийдуть регіонали – і повернуть її до 50 доларів. Замовчують, що Івченко, відстоюючи національні інтереси, зумів підняти ціну на транзит російського газу з 1,09 до 1,6 долара. Лідер КУН провів розрахунки і довів, що, всупереч заявам Путіна, не Росія дотувала Україну, а Україна Росію: за часи незалежності на суму понад 9 мільярдів доларів за рахунок заниженого транзиту.

Заявляю: спроби цілеспрямованої компрометації Олексія Івченка мали місце тому, що він очолює КУН. Брудний піар застосовувався планомірно, крок за кроком. Це вигідно також тим, хто під час формування політичних блоків прагне використовувати можливості Конгресу лише як допоміжної сили без вагомого права голосу.

Разом з тим, і в газеті, і на нашому сайті є спростування з боку Олексія Івченка й відповіді на всі закиди на адресу голови КУН. Ми звернулися з листом до СБУ з приводу розслідування щодо замовників нещодавно виданої у Києві багатотисячним тиражем газети "Компромат.ua", спеціально спрямованої на компрометацію голови КУН. Це видання без координатів видавців, без вихідних даних – такий собі геббельсівський чорний піар, спрямований на те, щоб компрометувати нашу політичну силу. Подібні ганебні явища траплялися і раніше. Хтось має нести відповідальність за такі дії.

Олексій Івченко має прекрасне українське коріння, та й під час минулих виборів доклав значних зусиль для перемоги демократичних сил. Віддавна і до сьогодні він твердо і надійно підтримує Президента України. На відміну від багатьох інших політичних лідерів, голова КУН ніколи не був у компартії. Як скромна людина, він рідко згадує про те, що його дід Василь Шептяк загинув у лавах УПА.

Ми, українські націоналісти, хочемо, щоб Україна будувалася як національна держава – держава української нації. Бо, якщо не враховувати потреби корінної нації, не враховувати менталітет, традиції, історію корінної нації, – державу збудувати неможливо. Ми бачимо, як сьогодні в Європі набирають ваги праві сили. Всі народи прагнуть свого, національного, і це природно. Адже кожна нація має своє обличчя. Де нам, українцям, будувати національну державу? В Ізраїлі чи в Індії? Мусимо будувати на своїй землі. Національні меншини не можуть диктувати корінній нації, якою має бути держава. Ми прагнемо, щоб у парламенті домінували етнічні українці.

Конгресу Українських Націоналістів є чим пишатися: ми засновані з ініціативи ОУН, яка сформувала Українську Повстанську Армію, і провідник цієї армії, генерал Шухевич, сьогодні визнаний на державному рівні відповідно до указу Президента. Засновниця КУН, голова проводу ОУН славної пам'яті Слава Стецько теж вшанована належним чином на державному рівні.

Ми не хочемо вести дискусії про минуле і діяльність окремих лідерів інших партій. Ми – за консолідацію. Але свого лідера будемо гідно захищати.

Розмову вела Марта РИМАР

Західні автори, які досліджують феномен армії Власова в історії Другої світової, переконані, що сумнозвісний генерал був справжнім російським патріотом, який вірив у демократичну Росію та щиро намагався розгорнути широкомасштабну боротьбу проти сталінського режиму. Натомість переважна більшість росіян і дотепер називають "власовців" братовбивцями, а генерала Власова – людину, яка створила Російську визвольну армію (РВА), – Іудою та "генералом-зрадником". Де тут правда – довідатись не так просто. Вона, мабуть, десь у зовсім іншому місці. Парадокс полягає в тому, що РВА за весь час свого існування так жодного разу і не взяла участі у бойових діях проти Червоної армії. Винятком є декілька дуже цікавих з точки зору нашої теми і відомих в історичному плані подій. Але про це пізніше. Будьмо послідовними і почнемо з початку – з радянського періоду життя та стрімкої кар'єри нашого головного героя – Андрія Андрійовича Власова.

Народився майбутній генерал 14 вересня 1901 року в селі Ломакіно Нижегородської губернії Російської імперії в селянській родині. Закінчив духовну семінарію, після чого вступив до університету. Але там юнак провчився недовго – у 1919 році його призвали служити до Червоної армії. Так почалась військова кар'єра найвідомішого "зрадника" в російській історії.

Під час громадянської війни молодий хлопець показав чудові військові та організаторські здібності. У 18 років він вже був командиром роти, у 19 – помічником начальника штабу дивізії з оперативної частини, ще пізніше – командиром розвідки одного з полків дивізії. Погодьтесь, непогано для двадцятирічного юнака.

У міжвоєнний період Власов продовжує стрімко йти вгору по службовій вертикалі. У 1930 році він, природно, вступає до лав ВКП(б) і займає високу посаду у Ленінградській школі з перепідготовки командного складу.

Цікавим є призначення молодого офіцера у 1938 році радником з військових питань у Китай, до голови Гоміндану Чан Кайші. Це сталося у той час, коли у Радянському Союзі відбувались усім відомі партійні чистки, від яких найбільше постраждав офіцерський склад Червоної армії. Весь цей час Власов пересидів у Пекіні, водив дружбу з німецькими (!) дипломатами та, як стверджують деякі джерела, був близьким до дружини китайського лідера. І це відбувалося у той період, коли в СРСР людей розстрілювали навіть через "кривий" погляд. Дехто вважає, що нібито саме там, у Китаї, Власов, маючи інформацію про чистки на батьківщині, зрозумів всю антилюдяність сталінського режиму і таємно вирішив стати на стежку боротьби з нею. Але жодного факту, який би був на користь такої думки, немає. Натомість дуже вірогідною та логічною виглядає інша версія – вже тоді перспективного офіцера "вели" радянські спецслужби і готували до майбутньої місії. Логічними з цієї точки зору виглядають спроби Власова завести особисті контакти серед німецьких дипломатичних кіл. А сумніватися у впливовості у себе вдома німецьких дипломатів у Китаї, думаю, є зайвим.

У 1939 році Власова відкликали з посади радника назад у Радянський Союз. За рік перебування у Китаї радянський офіцер отримує неабияку нагороду – золотий орден Дракона. З поверненням додому він продовжує стрімко акумулювати зірки на погонах. Війну 40-літній Власов зустрічає у званні генерал-майора, командувача 37-ї армії, яка під його командуванням зіграла помітну роль в обороні Києва влітку

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

СПЕЦОПЕРАЦІЯ "АРМІЯ ВЛАСОВА"?

Максим СИДОРЖЕВСЬКИЙ

22 червня минає 66 років з часу, коли у смертельній війні зійшлися два тоталітарні режими – комуністичний Радянський Союз та фашистська Німеччина. Окрім багатомільйонних жертв, жахливих страждань та спаплюжених людських життів, Друга світова війна залишила нам у спадок багато таємниць. Однією з них є постать російського генерала Власова.

Навколо ролі генерала Червоної армії Андрія Власова в історії Другої світової досі точаться гострі суперечки. Минуло більше шістдесяти років, а правди про найвідомішого "генерала-зрадника", як його називала офіційна Москва до розпаду СРСР, а зараз продовжують називати в "демократичній" Росії, ніхто так і не знає. Щоправда, дедалі гучніше звучить думка, що Власов був щирим російським патріотом, тому й виступив проти сталінського режиму. Але чи так було насправді? Чи був він справжнім поборювачем комунізму, як себе позиціонував після того, як потрапив у німецький полон? Саме такій версії надають перевагу західні дослідники життя Власова. Хоча на ці питання не можна дати впевненої відповіді, але, зводячи докупи факти, можна зробити зовсім протилежний висновок – історія з армією Власова була спецоперацією, ретельно спланованою і майстерно виконаною радянськими спецслужбами.

1941 року. Зрештою, через невдале командування Ставки оборонці Києва опинилися в оточенні. Результатом стало захоплення у полон близько 2 мільйонів червоноармійців. І підлеглих Власова серед них... майже не було. Отримавши наказ про відступ, Власов, на відміну від командирів решти армій, зумів вивести 37-у армію з "київського казану". При цьому саме підрозділи цієї армії знищили мости через Дніпро, об'єкти водо– та енергопостачання і зуміли перетворити відступ на рейд по тилах німецьких армій, дійшовши аж до Курська.

Після того, як генерал блискуче вивів свою армію з німецького оточення, наприкінці 1941 року особисто Сталін доручає йому сформувати 20-у армію і обороняти Москву. І Сталін не помилився. Власов чудово впорався з завданням і виправдав сподівання Ставки – зусиллями 20-ї армії німців було зупинено і відкинуто від Москви на сотню кілометрів. У підсумку Власов отримав прізвисько "рятівник Москви", звання генерал-лейтенанта і орден Леніна з рук самого Йосипа Віссаріоновича!

Після цього новоспечений генерал-лейтенант отримує останнє своє призначення в радянській армії – він стає заступником командувача Волховським фронтом і очолює Другу ударну армію, яка на той момент знаходилась у безнадійній ситуації, майже повністю оточена німецькими військами. За деякими даними, Власова на місце призначення командиром Другої ударної армії супроводжували ніхто інший, як Лаврентій Берія та Климент Ворошилов. Лишається загадкою, навіщо було керівнику НКВС особисто "доставляти" новопризначеного генерала на фронт. У ті часи далеко не кожен отримував таку честь. Очевидно, що присутність Берії означала початок надважливої спецоперації, задуманої Ставкою. Розрахунок, напевно, робився на швидкий розгром Другої ударної та захоплення відомого генерала у полон.

На користь такої версії говорить те, що Власов, який трохи раніше блискуче вивів 37-у армію з "київського казана" майже без втрат, у командуванні Другою ударною анітрохи не проявив своїх здібностей полководця – кільце навколо армії швидко зімкнулося, і вона опинилася в глибокому тилу німців. Дивним та підозрілим виглядає той факт, що жодних спроб прорвати вороже оточення та пробитись до лінії фронту Власовим здійснено не було.

Натомість у липні 1942 року Власов разом з купкою солдатів начебто робить спробу вийти до "своїх", але він "прорахувався" і в селі Туховежі потрапляє до рук німців. За деякими даними, Власов був захоплений та переданий німцям оперативною групою, яка під виглядом "пронімецько налаштованих партизанів" виконувала завдання НКВС – доставити генерала у ворожий табір. За іншою інформацією, він сам здався в полон.

Німецький полон для Власова розпочався під Вінницею, у таборі для вищого командного складу Червоної армії. Вже на початку серпня, перебуваючи менше двох тижнів у полоні, генерал надіслав меморандум німецькому командуванню, у якому висловив бажання співпрацювати і запропонував створити армію з радянських військовополонених для боротьби з більшовиками. Там же, у Вінниці, 10 вересня 1942 року Власов підписав першу листівку, у якій звернувся до командирів Червоної армії та радянської інтелігенції і розкритикував сталінський режим.

Тим часом спецслужби СРСР нібито розгортають справжнє полювання на Власова. Його оголошують у "всесоюзний розшук", близько 42 розвідувальних та диверсійних груп, загальною кількістю 1600 осіб, виконували наказ Сталіна – знищити генерала-зрадника. Зараз неможливо собі уявити, що така могутня організація, як управління контррозвідки СМЕРШ, так і не змогла "дістати" одного генерала, навіть якби його ретельно охороняли. Очевидно, Сталін таким чином намагався переконати німців у зраді генерала. І в кінці вересня 1942 року Власов вже знаходився у Берліні.

Приблизно відтоді, коли Власов запропонував німецькому командуванню створити армію з полонених, усіх, хто так чи інакше брав участь у військових формуваннях на боці Німеччини, стали називати членами Російської визвольної армії. Проте реально РВА як армія не існувала до глибокої осені 1944 року, коли становище гітлерівської Німеччини стало вкрай важким – на заході союзники розгорнули широкий антинімецький фронт, а зі сходу радянські війська наближались до кордонів Третього рейху. Тоді німецьке командування дозволило Власову сформувати армію. До цього фігуру генерала німці використовували в пропагандистських цілях, щоб використати його авторитет для налаштування радянських полонених проти комунізму. А підрозділи СС РВА у безпосередніх бойових діях участі не брали, виконуючи лише допоміжні функції. Такою була політика Гітлера. Як говорив сам фюрер, "тільки німець має право носити зброю, а не слов'янин, не чех, не козак і не українець".

Але, все ж таки, влітку 1943 року другий ешелон німецьких військ під Курськом був укомплектовано підрозділом РВА Власова (очевидно, через поспіх та недостатню укомплектованість особовим складом німецького походження). За це німці і поплатилися. Коли радянські війська перейшли в контрнаступ і прорвали перший ешелон німецької оборони, частини СС із власівців відступили без жодного спротиву. До речі, тема участі підрозділів РВА на Курській дузі була забороненою в СРСР.

І ще одного разу власівцям вдалося "засвітитися" на східному фронті – на початку травня 1945 року, за кілька днів до капітуляції Німеччини. Як відомо, 6 травня в Празі розпочалося антинімецьке повстання. І на допомогу чехам до столиці Чехословаччини входить перша дивізія армії генерала Власова! Вона вступає в бій з частинами СС і вермахту, захоплює аеропорт і звільняє місто. І знову вся діяльність РВА виявилась на користь радянських військ.

Решту бойових дій Російська визвольна армія провела на західному фронті, проти союзних військ США, Великобританії, Франції. І вже там вони чинили неабиякий спротив. Це виглядає дуже цікаво, якщо взяти до уваги той факт, що Сталіну була вигідна затримка союзних військ на заході. Відомо, що він за будь-яку ціну хотів узяти Берлін першим. Також відомо, що він свого домігся – першим в Берліні замайорів радянський червоний прапор, а не американський чи британський.

Як бачимо, вся логіка військових дій армії Власова якимось дивним чином співпадає з геополітичним інтересом Радянського Союзу під час війни.

Але існують й інші факти, які вказують на те, що Власов приховано працював на Радянський Союз. Відомо, що Гітлер та його найближче оточення російського генерала так і не прийняли. Гітлер не поспішав розв'язувати руки Власову і дозволити йому створити дієздатну армію. Але офіцери з антигітлерівської опозиції, з якими Власов підтримував тісні контакти, одразу виступили за якнайшвидше створення РВА та її участь у бойових діях проти Червоної армії. Дозволю собі зазначити, що й співпраця Власова з опозиціонерами, очевидно, була не випадковою. Адже в Москві не один світлий розум розробляв плани знищення Гітлера за дорученням Сталіна. Але ця співпраця швидко скінчилася після невдалого замаху на Гітлера 20 липня 1944 року. Після цього Власов повністю відхрещується від своїх вчорашніх друзів. Дивним тут виглядає тільки те, як йому вдалося уникнути покарання – більше чотирьох тисяч осіб були покарані в результаті розслідування замаху. І ці репресії чомусь оминули російського генерала.

Андрій Власов потрапив до рук СМЕРШ 12 травня 1945 року, через кілька днів після Празького повстання. Достеменно невідомо, як саме генерала зуміли захопити радянські спецслужби. За офіційною версією, його заарештувала спеціальна розвідгрупа, котра зупинила автоколону РВА після празького повстання, і в одному з авто знайшли генерала, замотаного в килим. Але існує ще кілька версій того, як Власов опинився в тилу радянських військ. Найцікавішою є наступна версія, складена на основі свідчень очевидців.

Справді, генерал Власов знаходився в тій самій колоні РВА. Але він зовсім не ховався в килимі на дні "Вілліса" (німецьке авто), а спокійно собі їхав. І раптового нападу розвідників на колону не було, а навпаки, розвідники, вдягнуті у парадну форму, спокійно чекали на узбіччі авто генерала. А коли машина під'їхала, командир підрозділу віддав честь Власову і попросив того вийти з авто.

Отже, генерал просто повернувся до лав своїх, проти яких нібито боровся впродовж кількох років. Але далі сталося непередбачуване – його стратили як зрадника. 2 серпня 1946 року в Москві генерала повісили. Звичайно, це можна пояснити жорстокістю сталінського режиму, котрий знищував і своїх, і чужих.

Але, найвірогідніше, генерал став однією з жертв протистояння між різними радянськими спецслужбами, адже під час війни в СРСР їх діяло аж чотири: НКВС, СМЕРШ, ГРУ Генштабу РСЧА і розвідка Комінтерну. І всі вони були конкурентами і змагались за найбільшу довіру Сталіна. Скоріше за все, Власов працював під "дахом" НКВС (цим пояснюється те, що на фронт генерала супроводжував голова цього відомства Лаврентій Берія), а захоплення, суд та виконання вироку над Власовим здійснював СМЕРШ під керівництвом Віктора Абакумова. І вів судову справу фахівець розстрільних процесів 30-х років генерал-полковник В. Ульріх. До речі, у судовому вироку Андрію Власову не було статті, яка інкримінує "Зраду Батьківщини", а лише тероризм та контрреволюційну діяльність.

Цікавим є те, що й родичі Власова після війни не зазнали ніяких репресій. По 5 років довелося відсидіти тільки першій дружині та мачусі генерала. Решту родичів репресії не зачепили. Хоча всім відомо, що траплялося з родинами "зрадників народу" в ті часи.

Звичайно, така версія історії Російської визвольної армії та її командувача Андрія Власова є лише версією. Але факти, як то кажуть, річ уперта. Тим не менше, навряд чи ми коли-небудь зможемо дізнатись усю правду та отримати відповіді на всі запитання про генерала Власова, поставивши в цій історії жирну крапку.

МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ

ЧИ ТРЕБА ПЕРЕПИСУВАТИ ІСТОРІЮ?

Цьогорічне відзначення закінчення Другої світової війни, наче на чиєсь замовлення, в цілому постсовєтському просторі відбувалося під гаслом "не переписувати історії". Навіть "інтернаціоналісти-афганці" з ветеранами ЧА скрізь домагалися "не переписувати історії". Я також кричу – не переписуймо історії за вказівками "руковадящої", а напишім правду про історію Другої світової: хто підготував війну, хто створив умови для її виникнення, чому вона мала такий, а не інший перебіг, і хто нажився з війни і чиїм коштом?

Степан СЕМЕНЮК

Почнімо спочатку. Захопивши в листопаді 1917 року владу в Росії, більшовики зняли війська з німецького фронту і кинули їх проти молодої Української держави – УНР, яку в грудні 1917 року визнали де-юре. Криваво розправившись з українською державністю і пограбувавши нашу господарку, В. Лєнін, як голова Раднаркому РРФСР, наказав укласти з Німеччиною договір, що і було здійснено 1922 року в Раппало. УРСР представляла там делегація РРФСР.

Згідно з цим договором Росія взяла на себе зобов'язання, між іншим, допомогти Німеччині відродити армію, що було порушенням міжнародних санкцій, накладених на Німеччину мирним трактатом. У Росії, в її військових школах і на полігонах, опановували військові знання і набиралися досвіду майбутні офіцери і генерали вермахту. Де вчився генерал-танкіст Гудеріан, чи не в Рязані? А майбутні пілоти Герінга здобували знання чи не в школах і не в небі Росії? Одночасно Росія допомогла Німеччині відродити економіку нашим українським хлібом і сировиною. Нашим, бо російські заводи і шахти стояли ще в руїні.

Хто допоміг нацистам здобути в Німеччині владу демократичним шляхом на виборах 1932 року? Комуністи, які за наказом Москви (Комінтерну) голосували за Гітлера! Без голосів комуністів нацисти не здобули б влади. Хто формально і офіційно передав владу Гітлеру, чи не Клара Цеткін? Яка коротка пам'ять охоронців "непереписаної історії". Москва також наказала комуністам підтримати переворот Ю. Пілсудського у Польщі в травні 1926 року.

У серпні 1939 року Росія і Німеччина уклали в Москві т. зв. пакт Рібентропа-Молотова про поділ Європи, яким визначалися кордони територіальних і політичних інтересів обох держав, що визнається початком Другої світової війни (хоч насправді вона почалася для нас 1938 року). Тоді Сталін, піднімаючи келих за здоров'я Гітлера і звертаючись до Рібентропа, сказав, що він знає, як німці люблять свого фюрера. Згідно з пактом Рібентропа-Молотова Росія майже два роки зміцнювала Німеччину українським хлібом, сировиною, воєнною наукою...

За архівними даними, які нині стали доступні, перед нападом Німеччини на СРСР на західних рубежах демаркаційної лінії (кордоні) між Німеччиною і СРСР було вже близько дев'яти мільйонів совєтських військ, з чого тільки 980 тисяч з боями відступило на схід. Решта... два мільйони здалось в полон німцям, кинувши зброю; півтора мільйона перейшло в полон зі зброєю; п'ятсот тисяч було захоплено німцями за різних обставин; один мільйон стали дезертирами (із них 657354 солдатів було виловлено, 10200 – розстріляно, інші – зникли безвісти); один мільйон розсіялися в лісах. Чому так сталося? Мабуть, тому, що люди не хотіли воювати за країну, у якій жили. Вони повірили нацистській пропаганді і тяжко за це заплатили своїм життям. Хоча, все ж таки, німцям вдалося з полонених совєтських солдатів ЧА створити, і то, коли відомо було, що Німеччина війну програє, Російську Визвольну Армію (РВА) і Комітет Звільнення Народів Росії (КЗНР), чого не знала досі світова історія воєн. РВА нараховувала 700 тисяч солдатів (за О. Солженіциним). І РВА, і КЗНР очолював ген. ЧА Власов. (Характерно, що т. зв. "власівців" у Росії не судили: їх убивали "тіхо", соромилися визнати, що таке було. Судили тільки членів КЗНР). Мало того, в СРСР, як і в РФ, ніхто публічно не називав і не називає власівців фашистськими прислужниками чи "ізмєннікамі отєчєства", навпаки – в Росії йде поважна політична дискусія про закономірність виникнення РВА. Створили німці з полонених бійців ЧА ще бригаду, що звалась Російська Народно-Визвольна Армія під командуванням кап. ЧА М. Камінського. Погляньмо і з іншого боку на це питання. Митрополит Вільнюський і Литовський, екзарх Прибалтійський Російської православної церкви Московського патріархату митр. Сергій Вознєсєнський вже на другий день після приходу німців відслужив молебінь за "освобождєніє от атеїстічєского большевізма – худшєго зла в мірє" і створив в "освобождьонних" (німцями) областях Росії Православну місію" з осідком в Печерському монастирі у Пскові. Це також мало свій вплив на хід воєнних дій на початку війни не на користь Росії. Це не переписування історії, це писання історичної правди.

Злочинний вплив на хід воєнних дій тоді мала антилюдська політика Москви супроти підвладних народів, а в Україні особливо.

Щодо того, хто найбільше спричинився до перемоги над нацизмом і хто зазнав найбільших жертв, теж відомо. Складовою відповіді є розповідь про початок війни та її наслідки. Росія довго і великою ціною людських жертв йшла до перемоги. Здавалося б, що і на цю тему вже є досить багато дослідницької літератури воєнних спеціалістів. Виходить, що поборники "не переписувати історії" несвідомі цього.

А з іншого... В ході воєнних дій Берлін мала зайняти армія Великої Британії, та їхні стратеги дійшли висновку, що взяття Берліна приведе до великих жертв, і вони призупинили марш своїх військ, даючи можливість ЧА захопити його.

Оточивши місто, ЧА не чекала на його капітуляцію, а здобула його коштом 300 тис. совєтських солдатів...

Про допомогу західних альянтів і її вплив на хід війни, на те, що ЧА вистояла і згодом перейшла до наступу, написані томи наукових і популярних праць. Цитувати їх тут немає потреби. Де опинилися війська ЧА без матеріальної і військової допомоги західних держав? Так, СРСР поклав на вівтар перемоги найбільшу жертву своїми солдатами, але чому? І чи мусило так бути? Може, наші історичні міркування хоч декому допоможуть зрозуміти це. Ніхто ж не заперечує ані великих жертв, ані тягару воєнних дій, які випали на долю ЧА і народів СРСР у роки війни. Але не треба применшувати участі у цій перемозі і західних альянтів, без яких важко сказати, як закінчилася б війна.

СРСР виграла війну, здобула і підкорила собі майже всю середню Європу, щоб через 50 років її втратити; Радянський Союз виграв війну і програв мир; Німеччина програла війну – виграла мир.

Війна завжди має кілька вимірів, бо в політиці не існує такого поняття, як сентимент, у політиці оцінюються тільки державно-політичні інтереси кожної держави, яка захищає свої інтереси стратегічними й тактичними методами і можливостями. Одні мільйонами людських жертв своїх громадян і морем їхньої крови, інші – дещо іншими засобами.

Схилимо голови перед усіма тими, хто поліг на фронтах Другої світової, доземний уклін їм від вдячних нащадків...

На закінчення кілька слів до "воїнів інтернаціоналістів-афганців". Дорогі солдати, дозвольте запитати: хто вас посилав в Афганістан і чиї інтереси там ви захищали? Ви вигнали їхнього короля. Замордували їхнього президента, стріляли у мирних людей. Ви не мали жодної підтримки місцевого населення. Ви нищили край, розпочавши війну, яка досі не закінчена. Що ви йому дали? Тому мусили вийти з Афганістану, вийти покаліченими інвалідами, а головне, інвалідами духовними. Весь світ знає правду про вашу "культурну місію" в Афганістані. Тільки ви самі ще не зовсім усвідомили, яке зло там чинили. Ваші генерали сьогодні є губернаторами РФ або займають чільні посади. Які ви можете мати жалі і претензії до України? Чи ви захищали там Україну? Чи Україна послала вас, щоб ви відкрили Росії дорогу в Індію? Історія агресії Росії в Афганістані вже написана і засуджена в цілому світі. Ніхто не буде її переписувати. Це був великий злочин СРСР, вчинений вашими руками. Ви повинні просити вибачення в афганців. Ваші претензії можуть бути адресовані тільки до тих, хто вас посилав в Афганістан.

Так, вам належиться опіка і допомога, але як нещасним людям, інвалідам, а не як "воїнам-інтернаціоналістам", бо в Афганістані ви захищали російські імперіалістичні інтереси, а не видумані інтернаціональні.

Підсумовуючи, хочу наголосити, що історію Другої світової, як і всіх воєн узагалі, не треба переписувати. Треба писати історичну правду, писати правдиву історію такою, якою вона була.

ВІД АВТОРА

МОРАЛЬ "СОВ'ЄЦЬКОЮ" НЕ БУВАЄ

Іван АНДРУСЯК,
поет

Нещодавно з вуст нібито ж розумної людини — філософа! — мені довелося почути таку дивовижну фразу: "З розпадом Радянського Союзу наше суспільство втратило старі радянські моральні імперативи, а нових українських так досі й не сформувало". Ось так!

І ніяк не "втне" сердега, про які-такі "радянські моральні імперативи" може йти мова? Про "моральний кодекс будівника комунізму", з якого кепкували ще за сов'єтів усі, хто бодай трішки мав клепку в голові? Та не смішіть людей! Ні ж бо — Російська імперія, насамперед в її сов'єцькому інваріанті, — а саме в ній ці політики виросли і служінню саме їй присвятили своє життя, — якраз дощенту винищувала (їхньою мовою кажучи, "витравлівала кальоним желєзом") усталені віками народні моральні імперативи, базовані насамперед на християнських цінностях. А сформульовані були ці імперативи чітко, мудро й загальнодоступно ще в Нагірній Проповіді Христа, у Десятьох Заповідях. Зруйнувавши в народі віру, насаджуючи "войовниче безбожжя", сов'єти-комуністи якраз і розхитали ті "стовпи", на яких тримався світ.

Так само марна справа вигадувати тут щось "новоукраїнське" — будь-які подібні спроби наперед приречені на поразку. Святий Димитрій Ростовський — великий український поет і мислитель Дмитро Туптало — дуже мудро завважував свого часу, що Мойсеєві Скрижалі — це закон, даний для розбудови держави, тоді як Нагірна Проповідь Ісуса — моральні імперативи для духовного розвитку людини, особистості. Ясна річ, мова йде не про буквальне розуміння Скрижалів у сенсі практичного втілення принципу "око за око", а про те, що дух будь-яких державних законів (у нашій традиції — починаючи вже від Руської Правди) a priori передбачає суспільне покарання за суспільний переступ, тоді як дух християнства передбачає якраз глибоко особисте покаяння за свій особистий переступ — і без цього покаяння неможливий поступ людини, її духовне вдосконалення. Відтак нема потреби вигадувати якісь "новоукраїнські моральні велосипеди", а необхідно всього лише пригадати, хто ми такі, звідки взялися, навіщо живемо в цьому світі. І це пригадування неодмінно приведе нас до старожитніх українських моральних устоїв, які закладалися ще в язичницькі часи і остаточно викристалізувалися з прийняттям християнства, котре сформувало цілісний світогляд, "уливши" в дохристиянський уклад життя українця моральний первень Нагірної Проповіді.

Тут є, одначе, дуже суттєва заввага. Ведучи мову про старожитні моральні цінності, я зовсім не маю на увазі "лубкове" їх розуміння, усталене в свідомості багатьох сучасників під упливом трактування сов'єцькою школою вітчизняного письменства XIX століття (саме трактування, а не самого письменства, котре нині аж ніяк не завадило б нам відчитати заново!). Просто кожен новий час — і наш, постмодерний, тут аж ніяк не виняток — закономірно адаптує засадничі моральні постулати до своїх соціальних, економічних умов, до свого укладу життя. Адаптує сам і органічно — але тільки за умови, що людина, особистість, має в собі успадкований із покоління в покоління особистий моральний стрижень; що людина вихована у вірі — й ця віра постійно дає їй персональні, особисті відповіді на те, як реагувати на все нові й нові виклики. У сов'єцькі часи у нас якраз і було зруйноване оце поняття особистої віри — тож тепер душа не має оперття. Вона вперто й інтенсивно шукає його — намагається опиратися хто на ідеологію, хто на маскульт, хто на новітні або чужорідні релігійні вчення, хто на ще інші симулякри; але це, звісно, нічого не дасть, бо нічого дати не може — симулякр створює лише ілюзію оперття, котра рано чи пізно руйнується, і тоді "падіння" буває дуже болюче.

Нині, здається, критична маса українців, — тих, які народилися за сов'єтів і виховані в тамтешній викривленій системі цінностей, — якраз і перебуває в пошуку такого оперття. Одначе в нас є тільки один-єдиний шлях для морального поступу нації — особистий духовний поступ кожного, який мусить початися з національної, мовної, культурної, духовної самоідентифікації, з "підключення" до того кореня, який живив українство протягом тисячоліть. Будь-які інші шляхи, зокрема й спроби "почати все спочатку", писати свою духовну історію "з чистого листа", ведуть до катастрофи. Семимильними кроками...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 10 000 примірників
Ціна договірна